

मराठी

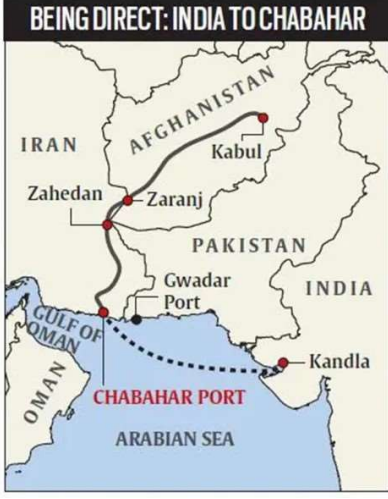
ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

14 मे 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

चाबहार बंदर

बातमीत का?

- सहकार्याच्या सामान्य चौकटीच्या समाप्तीनंतर आठ वर्षांनी, भारत आणि इराणने इराणमधील चाबहार बंदराच्या कार्यासाठी 10 वर्षांच्या करारावर स्वाक्षरी केली.
- इंडियन पोर्ट्स ग्लोबल लिमिटेड (आयपीजीएल) आणि इराणची पोर्ट अँड मेरिटाइम ऑर्गनायझेशन (पीएमओ) यांच्यात दीर्घकालीन करारावर स्वाक्षऱ्या करण्यात आल्या.

चाबहार बंदराबद्दल माहिती:

- चाबहार बंदर इराणच्या सिस्तान-बलुचिस्तान प्रांतात आहे.
- हे ओमानच्या आखातात वसलेले असून ते इराणचे एकमेव सागरी बंदर आहे.
- हे पाकिस्तानच्या ग्वादर बंदराजवळ आहे आणि यामुळे भारताला या भागात सामरिक पाय रोवते, ज्यामुळे अफगाणिस्तान आणि मध्य आशियात प्रवेश करण्यासाठी पाकिस्तानला बायपास करता येते.
- चाबहार बंदराच्या विकासात भारताचा महत्त्वाचा वाटा आहे.
- या सहकार्यात टर्मिनल्स आणि ऑपरेशनल सिस्टमच्या विकासासारख्या पायाभूत सुविधांमध्ये गुंतवणुकीचा समावेश आहे.
- चाबहार हा या भागात विशेषतः चीन-पाकिस्तान इकॉनॉमिक कॉरिडॉर (सीपीईसी) संदर्भात चीनच्या प्रभावाचा मुकाबला करण्याच्या भारताच्या रणनीतीचा एक भाग आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

व्हायब्रंट व्हिलेज प्रोग्राम (व्हीव्हीपी)

CABINET DECISIONS
15 FEBRUARY 2023

VIBRANT VILLAGES PROGRAMME

Benefits:

- Inclusive growth of villages on northern border
- Will improve the quality of life of people
- Will reverse the outmigration adding to improved security

2/2

बातमीत का?

- रस्ते बांधणीसाठी प्रति किलोमीटर दोन कोटींहून अधिक खर्च करण्याचा सरकारचा विचार आहे.
- उत्तराखंड आणि सिक्कीममधील चीन सीमेवर हे रस्ते बांधले जाणार आहेत.
- हा उपक्रम व्हायब्रंट व्हिलेज प्रोग्रामचा (व्हीव्हीपी) भाग आहे.

व्हीव्हीपी बदल माहिती:

- व्हायब्रंट व्हिलेज प्रोग्राम (व्हीव्हीपी) ही 2022-23 ते 2025-26 या आर्थिक वर्षात राबविण्यात येणारी केंद्र पुरस्कृत योजना आहे.
- उद्दिष्ट : उत्तर सीमेवरील गावे आणि तालुक्यांचा सर्वांगीण विकास करणे, सीमावर्ती गावांमध्ये राहणाऱ्या लोकांचे जीवनमान सुधारणे हे या कार्यक्रमाचे उद्दिष्ट आहे.
 - सीमावर्ती भागात लोकांना त्यांच्या मूळ गावी राहण्यास प्रोत्साहित करणे, या गावांमधून होणारे स्थलांतर थांबविणे आणि सीमेची सुरक्षा सुधारणे हे देखील व्हीव्हीपीचे उद्दिष्ट आहे.
- निधी : अरुणाचल प्रदेश, सिक्कीम, उत्तराखंड, हिमाचल प्रदेश आणि लडाख केंद्रशासित प्रदेश या देशाच्या उत्तरेकडील भूसीमेवरील 4 राज्ये आणि 1 केंद्रशासित प्रदेशातील 19 जिल्हे आणि 46 सीमा ब्लॉकमधील 2967 गावांमध्ये आवश्यक पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी आणि उपजीविकेच्या संधी निर्माण करण्यासाठी हा कार्यक्रम निधी प्रदान करेल.
- कृती आराखडा : ग्रामपंचायतींच्या मदतीने जिल्हा प्रशासनामार्फत गतिमान ग्राम कृती आराखडा तयार करण्यात येणार असून केंद्र व राज्यांच्या योजनांची शंभर टक्के पूर्तता करण्यात येणार आहे. सीमा क्षेत्र विकास कार्यक्रमात कोणताही अडथळा येणार नाही.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

इंडियन ओशन बेसिन वाईड
(आयओबीडब्ल्यू) निर्देशांक

बातमीत का?

- हिंदी महासागरातील समुद्राच्या पृष्ठभागाच्या तापमानातील विसंगती आणि जागतिक डेंग्यूच्या साथीची तीव्रता यांच्यातील संभाव्य दुवा संशोधकांनी शोधून काढला आहे.
- या दुव्यामुळे डेंग्यूच्या उद्रेकाचा अंदाज सुधारू शकतो, ज्यामुळे देशांना तयारी आणि प्रतिसाद करण्यासाठी अधिक वेळ मिळू शकेल.

महत्वाचे मुद्दे:

- 'सायन्स' या नियतकालिकात प्रसिद्ध झालेल्या एका नव्या शोधनिबंधात इंडियन ओशन बेसिन वाईड (आयओबीडब्ल्यू) निर्देशांक हा विशिष्ट निर्देशांक ओळखला गेला आहे.
- अभ्यासानुसार, आयओबीडब्ल्यू निर्देशांक उत्तर आणि दक्षिण गोलार्धातील डेंग्यूच्या उद्रेकाशी जवळचा संबंध दर्शवितो.

आयओबीडब्ल्यू बदल माहिती:

- इंडियन ओशन बेसिन वाईड (आयओबीडब्ल्यू) निर्देशांक उष्णकटिबंधीय हिंदी महासागरातील समुद्र-पृष्ठभागाच्या सरासरी तापमानातील बदलांची माहिती प्रदान करतो.
- आयओबीडब्ल्यू निर्देशांक प्रत्येक देशात डेंग्यूच्या साथीची तीव्रता आणि वेळेचा अंदाज घेण्यासाठी एक प्रमुख सूचक म्हणून उदयास आला आहे.
- आयओबीडब्ल्यू निर्देशांकाचा उष्णकटिबंधीय प्रदेशातील तापमानावर अधिक स्पष्ट परिणाम होतो. उदाहरणार्थ, दक्षिण गोलार्धातील ब्राझील या देशात डेंग्यूचा प्रादुर्भाव जास्त आहे.
- उत्तर गोलार्धात जुलै ते ऑक्टोबर दरम्यान डेंग्यूचा प्रादुर्भाव वाढतो, तर दक्षिण गोलार्धात फेब्रुवारी आणि एप्रिल या दोन्ही उन्हाळ्यात डेंग्यूचा प्रादुर्भाव दिसून येतो.
- आयओबीडब्ल्यू निर्देशांक सकारात्मक असताना डेंग्यूच्या प्रादुर्भावाचे प्रमाण जास्त होते आणि नकारात्मक असताना कमी होते.

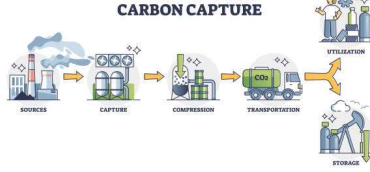

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

मॅमथ कार्बन डायऑक्साईड कॅप्चर आणि स्टोरेज सुविधा

बातमीत का?

- स्विस स्टार्ट अप क्लाइमवर्क्सने अशा प्रकारची सर्वात मोठी कार्बन डाय ऑक्साईड कॅप्चर आणि स्टोरेज सुविधा मॅमथ लाँच केली आहे.
- कॅप्चर केलेला CO2 जमिनीखाली दफन करण्याचा हेतू आहे.

महत्वाचे मुद्दे:

- हे तंत्रज्ञान ग्लोबल वॉर्मिंगविरुद्धच्या लढ्यात योगदान देऊ शकते हे सिद्ध करणे हे या प्रकल्पाचे उद्दिष्ट आहे.
- मॅमथने या आठवड्यात काम सुरू केले आणि हे आइसलँडमधील एका सुप्त ज्वालामुखीवर स्थित आहे.

मॅमथ बद्दल माहिती:

- मॅमथ ही सर्वात मोठी कार्बन डायऑक्साईड कॅप्चर आणि स्टोरेज सुविधा आहे.
- आइसलँडमधील क्लिमवर्क्सची ही दुसरी व्यावसायिक थेट हवा कॅप्चर (डीएसी) सुविधा आहे, जी 2021 मध्ये सुरू झालेल्या त्याच्या पूर्ववर्ती ऑकपेक्षा लक्षणीय मोठी आहे.
- या अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाच्या कार्यतत्त्वात हवेत ओढणे आणि रासायनिक रित्या कार्बन डायऑक्साईड काढणे समाविष्ट आहे.
- त्यानंतर काढलेले सीओ 2 भूमिगत साठवले जाऊ शकते, त्याचे दगडात रूपांतरित केले जाऊ शकते किंवा पुन्हा वापरले जाऊ शकते.
- कार्बन पृथक्करणाची प्रक्रिया आइसलँडच्या मुबलक भूऔष्णिक ऊर्जेचा विजेसाठी वापर करते.

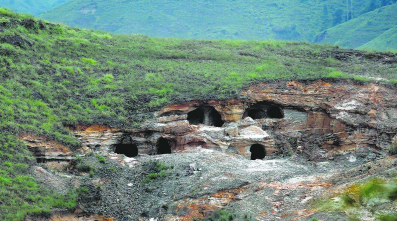

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

रॅट-होल कोळसा खाण

बातमीत का?

- मेघालय उच्च न्यायालयाने कोळसा संबंधित समस्या हाताळण्यासाठी एक सदस्यीय पॅनेल नियुक्त केले.
- पर्यावरण पुनर्संचयित करण्यात प्रगती नसल्याबद्दल पॅनेलने चिंता व्यक्त केली आहे.
- राज्यातील रॅट-होल कोळसा खाणकामामुळे ही पर्यावरणाची हानी झाली.

रॅट-होल कोळसा खाणीबद्दल माहिती

- रॅट-होल खाणकाम ही मेघालयात, विशेषतः पश्चिम जयंतिया हिल्स, पूर्व जयंतिया हिल्स आणि पश्चिम खासी हिल्समध्ये मॅन्युअल ड्रिलिंगची एक पद्धत सर्वात सामान्य आहे.
- "रॅट-होल" हा शब्द जमिनीत खोदलेल्या अरुंद खड्ड्यांना संदर्भित करतो, सामान्यतः कुदळ, फावडे आणि टोपल्या यासारख्या आदिम साधनांचा वापर करून एका व्यक्तीला खाली उतरून कोळसा काढण्यास पुरेसे मोठे.
- रॅट-होल खाणीचे ढोबळमानाने साइड-कटिंग प्रक्रिया आणि बॉक्स-कटिंग अशा दोन प्रकारांमध्ये वर्गीकरण केले जाते.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.